

Pälkäneen kunnan lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä koskevaksi lainsäädännöksi

KH 21.06.2022 § 107
211/03.00/2022

Valtioneuvosto on lähettänyt lausunnolle ns. virkamiesesityksenä TE-palveluiden 2024 uudistukseen liittyvän lakiluonnoskokonaisuuden. Lausuntoja on mahdollisuus antaa 27.6.2022 klo 9 asti lausuntopalvelu.fi-sivustolla. Lakiesitys valmistellaan lausunnoista saadun palautteen pohjalta ja annetaan eduskunnalle syksyn 2022 aikana. Järjestämisvastuun siirto kunnilla tapahtuisi vuoden 2024 loppupuolella.

ASIAN ESITTELY

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä koskevasta lainsäädännöstä. Uudistuksessa kunnille siirrettäisiin työ- ja elinkeinotoimistoilta julkisten työvoimapaalveluiden järjestämisvastuu. Lisäksi kunnille siirtyisivät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY) sekä työ- ja elinkeinotoimistojen julkisiin työvoimapaalveluihin liittyvät maksatustehtävät. Uudistuksessa nykyisten työ- ja elinkeinotoimistojen toiminta lakkautettaisiin ja sen myötä päättyisi työllisyyden edistämisen kuntakokeilu. Tehtäviä tällä hetkellä valtiolla hoitava henkilöstö siirtyisi liikkeenluovutuksella kuntiin ja kuntayhtymiin.

Uudistuksen myötä kunnalla tulisi olla, tai sen tulisi muiden kuntien kanssa muodostaa, 20 000 työllisen työllisyysalue. Alueen on oltava työmarkkinoiden kannalta toimiva ja maantieteellisesti yhtenäinen. Kyseessä olisi tällöin kuntien lakisääteinen yhteistoiminta, jossa järjestämisvastuu on joko vastuukunnalla tai kuntayhtymällä. Valtioneuvostolle jäisi lopullinen toimivalta päättää työllisyysalueista, mikäli kunnat eivät pysty edellytykset täyttäviä alueita luomaan. Valtioneuvosto voisi myöntää poikkeuksen työllisyysalueelle, jonka työvoimapohja on 17 000 henkilöä, jos tämä olisi tarpeen kiellettien oikeuksien turvaamiseksi tai vähintään 20 000 henkilön työllisyysalueen muodostaminen edellyttäisi useiden työssäkäyntialueiden yhdistämistä.

Työvoimapaalveluiden järjestämisvastuu muodostuisi uudistuksessa kunnalle uuden valtiosuustehtävän, johon on esitetty osoitettavaksi täysimääräinen rahoitus. Työttömyysetuuksien rahoituksessa kunnan vastuu laajenisi koskemaan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahan perusosaa työmarkkinatuen lisäksi. Kuntien lisääntyvä rahoitusvastuu kompensoitaisiin valtiosuusjärjestelmän kautta.

Uudistuksen myötä kunnille siirtyvät julkiset työvoimapaalvelut olisivat pääosin vastaavat kuin työ- ja elinkeinotoimiston nykyään tarjoamat työvoima- ja yrityspalvelut. Yritystoiminnan kehittämisen palvelut siirtyisivät kuitenkin osaksi ely-keskusten yrityspalvelukokonaisuutta.

Uudistuksen jälkeenkin valtiolla olisi viimekätinen vastuu työvoimapaalvelujärjestelmän toimivuudesta valtakunnallisesti. Työ- ja elinkeinoministeriö ja ely-keskus kävisivätkin säännöllisesti alueelliset yhteistyö- ja seurantakeskustelut työvoimapaalveluiden järjestämisestä vastuussa olevien kuntien ja kuntayhtymien kanssa. Mikäli työvoimaviranomaisen kyky työvoimapaalve-

luiden järjestämisessä olisi vaarantunut pidempiaikaisesti, voitaisiin asiassa käynnistää neuvottelumenettely, jossa valtioneuvostolla olisi lopullinen päätösvalta päättää uudesta työllisyysalueesta.

PÄLKÄNEEN KUNNAN LAUSUNTO

Pälkäneen kunta näkee uudistuksen tavoitteet oikeasuuntaisena kuntapohjaisen työvoimapalvelumallin osalta, koska kunta on asukkaitaan lähempänä ja tuntee paremmin oman toimintaympäristönsä mahdollisuudet ja pystyy valtiojohtoista hallintoa ketterämpään päätöksentekoon ja yksilöllisempään asiakaspalveluun. Lähipalvelun pysyminen kunnassa nähdään ensisijaisen tärkeänä ja sen vaikuttavuus työllisyyspalveluissa keskitettyä palvelua parempana.

Pälkäneen kunta kyseenalaistaa 20 000 työllisen pohjan järjestämisvastuualueiden osalta ehdottomana rajana sekä sen, että yhteistoiminnan tulisi perustua vastuukuntamalliin tai kuntayhtymämalliin. Kuntalain (410/2015) 8 §:ssä ja edelleen 54 §:ssä säädetään, että kunnat voivat hoitaa myös lakisääteisiä tehtäviään yhdessä sopimukseen perustuen. Nykyinen kuntakoikeilumalli on ollut sopimukseen perustuvaa ja se on koettu toimivaksi malliksi sen joustavuuden ja matalamman byrokratian vuoksi. Sopimuksellinen toimintamalli mahdollistaisi sen, että esimerkiksi Pirkanmaalla, jossa Pälkäne sijaitsee, olisi mahdollista sopia tarkoituksen mukaisista työllisyysalueista ja järjestämisvastuista sekä siitä, mitkä palvelut olisivat tarpeen järjestää kaikille maakunnallisesti ja missä palveluissa olisi sujuvampaa ja tarkoituksenmukaisempaa, jos ne järjestettäisiin koko Pirkanmaata suppeammilla työllisyysalueilla. Järjestämisvastuu tulisi olla jokaisella kunnalla itsellään ja kunnille tulisi mahdollistaa itsehallintonsa nojalla keskenään sopiminen tehtävien hoidosta kuntalain mukaisesti.

Lakiluonnoksen mukaan palkkatuen osalta sääntelyä muutettaisiin niin, ettei sitä olisi mahdollista jatkossa myöntää kunnalle, kuntayhtymälle tai näiden määräysvallassa olevalle yhteisölle. Palkkatukityöllistämisen on ollut merkittävä rooli kunnissa pidempään työttömänä olleiden aktivoimiseksi uudelleen työmarkkinoiden käyttöön. Kuntien palkkatuella työllistämisen mahdollisuuden poistaminen poistaisi samalla kuntien mahdollisuuden edelleen sijoittaa palkkatuen avulla työllistettyjä alueen muille työnantajille.

Myönteistä lain valmistelussa on, että valtio sitoutuu korvaamaan kunnille tehtävävastuiden siirrosta aiheutuvat kustannukset täysimääräisesti. Kyseenalaista on kuitenkin se, kuinka laskelmat vastaavat todellisia kustannuksia, etenkin kun yhteiskunnallisessa kehityksessä on tällä hetkellä paljon epävarmuustekijöitä ilmassa.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 19 § 16.

Valmistelija

Pauliina Pikka, kunnanjohtaja
p. 040 573 6390, pauliina.pikka@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää antaa yllä olevan lausunnon valtioneuvostolle hallituksen luonnoksesta työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi.

Pälkäneen kunta

Ote pöytäkirjasta

Kunnanhallitus

§ 107

21.06.2022

Käsittely kokouksessa Todettiin, että lausunnosta poistetaan kolmannen kappaleen viimeinen lause: Tätä menetelmää tulisi kehittää tulevaisuuden toimintatavaksi.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa

Pälkäneellä 28.06.2022

Johanna Säämänen
hallintosihteeri

Pälkäneen kunta

Ote pöytäkirjasta

Kunnanhallitus

§ 107

21.06.2022

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 107

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan hakea muutosta.